ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2023/891

z 28. apríla 2023

o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie destabilizujúce Moldavskú republiku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 29,

keďže:

(1) Európska rada 23. júna 2022 udelila Moldavskej republike štatút kandidátskej krajiny.

(2) Európska rada sa 23. marca 2023 zaviazala naďalej Moldavskej republike poskytovať všetku relevantnú podporu okrem iného s cieľom posilniť odolnosť, bezpečnosť, stabilitu, hospodárstvo a dodávky energie vzhľadom na destabilizačné činnosti vonkajších aktérov.

(3) Súčasné vedenie Moldavskej republiky dosiahlo významný pokrok v posilňovaní demokracie a právneho štátu, ako aj v boji proti korupcii a vynaložilo značné úsilie pri vykonávaní krokov uvedených v stanovisku Európskej komisie k jeho žiadosti o členstvo v EÚ.

(4) Hoci moldavská vláda pokračuje v ambicióznom programe reforiem, rieši aj viaceré krízy a čoraz častejšie čelí priamym hrozbám pre svoju stabilitu, ktoré pochádzajú tak z vnútorných skupín s osobitnými záujmami, ako aj z Ruska, ktorých častý stret zvádza krajinu z jej reformnej cesty.

(5) Únia je naďalej pripravená využívať všetky politické nástroje, ktoré má k dispozícii, aby prispela k účinnému prekonaniu súčasnej krízy a reagovala na destabilizačné konanie, ktoré vážne ohrozuje demokraciu a právny štát v Moldavskej republike, okrem iného posilnením vykonávania technickej pomoci a programov budovania kapacít v záujme posilnenia schopnosti Moldavskej republiky samostatne predchádzať takémuto konaniu a bojovať proti nemu prostredníctvom súdnej a policajnej spolupráce s členskými štátmi.

(6) Bezprecedentne vysoká intenzita týchto destabilizačných činností si vyžaduje okamžitú reakciu, a to aj vzhľadom na dôležitosť stabilnej Moldavskej republiky ako kandidátskej krajiny EÚ hraničiacej s Úniou a Ukrajinou.

(7) Demokraciu a právny štát, ako aj stabilitu a bezpečnosť Moldavskej republiky ohrozujú osoby, ktoré maria alebo podkopávajú konanie volieb alebo sa pokúšajú zvrhnúť ústavný poriadok v Moldavskej republike, a to aj prostredníctvom násilných činov. Úsilie o destabilizáciu Moldavskej republiky sa zvýšilo najmä od začiatku ruskej útočnej vojny proti Ukrajine.

(8) Hrozbu pre stabilitu, demokraciu a právny štát predstavujú aj osoby, ktoré sa dopúšťajú závažných finančných pochybení v súvislosti s verejnými finančnými prostriedkami a neoprávneného vývozu kapitálu, keďže by mohli prevziať kontrolu nad činnosťou štátnych orgánov alebo ju vážne ovplyvňovať. Takéto konanie môže tiež ohroziť ústavný poriadok.

(9) Úsilie o destabilizáciu Moldavskej republiky ohrozuje stabilitu a bezpečnosť vonkajších hraníc Únie.

(10) Moldavská republika požiadala o podporu Únie proti konaniu, pri ktorom hrozí, že túto krajinu destabilizuje, konkrétne o prijatie reštriktívnych opatrení.

(11) Za súčasných okolností by sa voči osobám, ktoré sú zodpovedné za činnosti alebo politiky, ktoré podkopávajú alebo ohrozujú zvrchovanosť a nezávislosť Moldavskej republiky a demokraciu, právny štát, stabilitu alebo bezpečnosť v Moldavskej republike, podporujú alebo vykonávajú takéto činnosti alebo politiky, ako aj voči osobám, subjektom alebo orgánom, ktoré sú s nimi spojené, mali uložiť cestovné obmedzenia a opatrenia na zmrazenie aktív.

(12) Na vykonanie určitých opatrení je potrebná ďalšia činnosť Únie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, aby zabránili vstupu na alebo prechodu cez svoje územie:

a) fyzickým osobám, ktoré sú zodpovedné za činnosti alebo politiky, ktoré podkopávajú alebo ohrozujú zvrchovanosť a nezávislosť Moldavskej republiky, alebo demokraciu, právny štát, stabilitu či bezpečnosť v Moldavskej republike, podporujú alebo vykonávajú takéto činnosti alebo politiky, a to ktoroukoľvek z týchto činností:

   i) marenie alebo podkopávanie demokratického politického procesu vrátane marenia alebo závažného narušenia konania volieb alebo pokusu o destabilizáciu či zvrhnutie ústavného poriadku;

   ii) plánovanie násilných demonštrácií alebo iných násilných činov, ich riadenie, priama alebo nepriama účasť na nich, ich podpora alebo ich inakšie uľahčovanie; alebo

   iii) závažné finančné pochybenia týkajúce sa verejných finančných prostriedkov a neoprávnený vývoz kapitálu;

b) fyzickým osobám, ktoré sú spojené s osobami označenými podľa písmena a),

uvedeným v zozname v prílohe.

2. Odsekom 1 sa členským štátom neukladá povinnosť odmietnuť vstup svojim štátnym príslušníkom na svoje územie.

3. Odsekom 1 nie sú dotknuté prípady, v ktorých je členský štát viazaný záväzkom medzinárodného práva, a to:

a) ako hostiteľská krajina medzinárodnej medzivládnej organizácie;

b) ako hostiteľská krajina medzinárodnej konferencie zvolanej Organizáciou Spojených národov alebo konanej pod jej záštitou;

c) podľa mnohostrannej dohody, ktorou sa priznávajú výsady a imunity alebo

d) podľa Zmluvy o zmierení z roku 1929 (Lateránska dohoda), ktorú uzavreli Svätá stolica (Vatikánsky mestský štát) a Taliansko.

4. Odsek 3 sa uplatňuje aj v prípadoch, keď je členský štát hostiteľskou krajinou Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).

5. Rade sa náležite oznámia všetky prípady, v ktorých členské štáty udelia výnimku podľa odsekov 3 alebo 4.

6. Členské štáty môžu udeliť výnimky z opatrení uložených podľa odseku 1, ak je vycestovanie odôvodnené naliehavou humanitárnou potrebou alebo účasťou na medzivládnych zasadnutiach alebo na zasadnutiach, ktoré podporuje alebo organizuje Únia alebo ktoré organizuje členský štát vykonávajúci predsedníctvo v OBSE a na ktorých sa vedie politický dialóg, ktorým sa priamo podporujú politické ciele reštriktívnych opatrení vrátane podpory právneho štátu, demokracie, stability a bezpečnosti Moldavskej republiky.

7. Členské štáty môžu tiež udeliť výnimky z opatrení uložených podľa odseku 1, ak je vstup alebo prechod potrebný na účely súdneho konania.

8. Členský štát, ktorý si želá udeliť výnimky uvedené v odseku 6 alebo 7, to písomne oznámi Rade. Výnimka sa považuje za udelenú, ak jeden alebo viac členských štátov nevznesie písomne námietku do dvoch pracovných dní od doručenia oznámenia o navrhovanej výnimke. V prípade, že jeden alebo viacero členských štátov vznesie námietku, môže o udelení navrhovanej výnimky kvalifikovanou väčšinou rozhodnúť Rada.

9. Ak členský štát povolí osobám uvedeným v zozname v prílohe vstup na svoje územie alebo prechod cez svoje územie podľa odsekov 3, 4, 6, 7 a 8, toto povolenie sa obmedzí na účel, na ktorý sa udeľuje, a na osoby, ktorých sa týka.

Článok 2

1. Všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú:

a) fyzické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré sú zodpovedné za činnosti alebo politiky, ktoré podkopávajú alebo ohrozujú zvrchovanosť a nezávislosť Moldavskej republiky, alebo demokraciu, právny štát, stabilitu či bezpečnosť v Moldavskej republike, podporujú alebo vykonávajú takéto činnosti alebo politiky, a to ktoroukoľvek z týchto činností:

   i) marenie alebo podkopávanie demokratického politického procesu vrátane marenia alebo závažného narušenia konania volieb alebo pokusu o destabilizáciu či zvrhnutie ústavného poriadku;

   ii) plánovanie násilných demonštrácií alebo iných násilných činov, ich riadenie, priama alebo nepriama účasť na nich, ich podpora alebo ich inakšie uľahčovanie; alebo

   iii) závažné finančné pochybenia týkajúce sa verejných finančných prostriedkov a neoprávnený vývoz kapitálu;

b) fyzické alebo právnické osoby, subjekty alebo orgány, ktoré sú spojené s osobami označenými podľa písmena a),

uvedené v zozname v prílohe, sa zmrazujú.

2. Fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v zozname v prílohe sa priamo, nepriamo ani v ich prospech nesprístupnia žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje.

3. Odchylne od odsekov 1 a 2 môžu príslušné orgány členských štátov povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo sprístupnenie určitých finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov za takých podmienok, ktoré považujú za vhodné, a to po tom, ako rozhodnú, že dané finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú:

a) potrebné na uspokojenie základných potrieb osôb uvedených v zozname v prílohe a ich nezaopatrených rodinných príslušníkov vrátane platieb za potraviny, nájom alebo hypotéku, lieky a lekárske ošetrenie, úhrady daní, poistného a poplatkov za verejné služby;

b) určené výlučne na úhradu primeraných honorárov a náhradu výdavkov, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním právnych služieb;

c) určené výlučne na úhradu poplatkov alebo nákladov na služby spojené s bežným vedením alebo správou zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov;

d) potrebné na mimoriadne výdavky pod podmienkou, že príslušný orgán oznámil príslušným orgánom ostatných členských štátov a Komisii aspoň dva týždne pred udelením povolenia dôvody, na základe ktorých sa domnieva, že by osobitné povolenie malo byť udelené, alebo

e) určené na platbu na účet alebo z účtu diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu alebo medzinárodnej organizácie, ktorá v súlade s medzinárodným právom požíva imunity, pokiaľ sú takéto platby určené na oficiálne účely diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu alebo medzinárodnej organizácie.

Dotknutý členský štát informuje ostatné členské štáty a Komisiu o všetkých povoleniach udelených podľa tohto odseku.

4. Odchylne od odseku 1 môžu príslušné orgány členských štátov povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak sú splnené tieto podmienky:

a) na finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sa vzťahuje arbitrážne rozhodnutie, ktoré bolo vydané pred dátumom zaradenia osoby, subjektu alebo orgánu uvedených v odseku 1 do zoznamu v prílohe, alebo sa na ne vzťahuje súdne alebo správne rozhodnutie vydané v Únii, alebo súdne rozhodnutie vykonateľné v dotknutom členskom štáte pred uvedeným dátumom alebo po ňom;

b) finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sa použijú výlučne na uspokojenie nárokov zabezpečených takýmto rozhodnutím alebo uznaných za platné v takomto rozhodnutí, a to v rámci obmedzení stanovených uplatniteľnými zákonmi a právnymi predpismi, ktorými sú upravené práva osôb s takýmito nárokmi;

c) rozhodnutie nie je v prospech fyzickej alebo právnickej osoby, subjektu alebo orgánu uvedeného v zozname v prílohe a

d) uznanie rozhodnutia nie je v rozpore s verejným poriadkom v dotknutom členskom štáte.

Dotknutý členský štát informuje ostatné členské štáty a Komisiu o všetkých povoleniach udelených podľa tohto odseku do dvoch týždňov od ich udelenia.

5. Odsek 1 nebráni tomu, aby fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené v zozname vykonali platbu splatnú na základe zmluvy, ktorá sa uzavrela pred dátumom, keď boli táto fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán zaradené do zoznamu v prílohe, pod podmienkou, že dotknutý členský štát dospel k záveru, že príjemcom platby nie je priamo ani nepriamo fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené v odseku 1.

6. Odsek 2 sa neuplatňuje, ak sa na zmrazené účty pripisujú:

a) úroky alebo iné výnosy z týchto účtov;

b) platby splatné na základe zmlúv, dohôd alebo záväzkov, ktoré sa uzavreli alebo vznikli pred dátumom, od ktorého tieto účty začali podliehať opatreniam ustanoveným v odsekoch 1 a 2 alebo

c) platby splatné na základe súdnych, správnych alebo arbitrážnych rozhodnutí vydaných v Únii alebo vykonateľných v dotknutom členskom štáte

pod podmienkou, že sa na všetky takéto úroky, iné výnosy a platby naďalej vzťahujú opatrenia stanovené v odseku 1.

7. Zákaz stanovený v odseku 2 sa nevzťahuje na organizácie a agentúry, ktoré Únia posudzuje v rámci piliera a s ktorými podpísala rámcovú dohodu o finančnom partnerstve, na základe ktorej organizácie a agentúry pôsobia ako humanitárni partneri Únie, pod podmienkou, že poskytovanie finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov uvedených v odseku 2 je nevyhnutné výlučne na humanitárne účely v Moldavskej republike.

8. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje odsek 7 a odchylne od odsekov 1 a 2 môžu príslušné orgány členského štátu za takých všeobecných alebo osobitných podmienok, ktoré uznajú za vhodné, udeliť osobitné alebo všeobecné povolenia na uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo na sprístupnenie určitých finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov za predpokladu, že poskytnutie takýchto finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov je nevyhnutné výlučne na humanitárne účely v Moldavskej republike.

Článok 3

1. Rada konajúc jednomyseľne na návrh členského štátu alebo vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) rozhodne o stanovení a zmene zoznamu uvedeného v prílohe.

2. Rada oznámi rozhodnutie uvedené v odseku 1 vrátane dôvodov zaradenia na zoznam dotknutej fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu buď priamo, ak je jej adresa známa, alebo prostredníctvom uverejnenia oznámenia, a poskytne takejto osobe, subjektu alebo orgánu možnosť vyjadriť pripomienky.

3. V prípade predloženia pripomienok alebo zásadných nových dôkazov Rada preskúma rozhodnutie uvedené v odseku 1 a dotknutú osobu, subjekt alebo orgán o tom príslušným spôsobom informuje.

Článok 4

1. V prílohe sa uvádzajú dôvody zaradenia fyzických a právnických osôb, subjektov a orgánov uvedených v článkoch 1 a 2 na zoznam.

2. V prílohe sa, pokiaľ možno, uvádzajú informácie potrebné na identifikáciu dotknutých fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov. Pokiaľ ide o fyzické osoby, takéto informácie môžu zahŕňať: mená a prezývky; dátum a miesto narodenia; štátnu príslušnosť; číslo pasu a číslo preukazu totožnosti; pohlavie; adresu, ak je známa; a funkciu alebo povolanie. Pokiaľ ide o právnické osoby, subjekty alebo orgány, môžu takéto informácie zahŕňať: názvy; miesto a dátum registrácie; registračné číslo a miesto podnikania.

Článok 5

1. Rada a vysoký predstaviteľ môžu na účely plnenia svojich úloh podľa tohto rozhodnutia spracúvať osobné údaje, a to najmä:

a) pokiaľ ide o Radu, pri príprave a vykonávaní zmien prílohy;

b) pokiaľ ide o vysokého predstaviteľa, pri príprave zmien prílohy.

2. Rada a vysoký predstaviteľ môžu v relevantných prípadoch príslušné údaje týkajúce sa trestných činov spáchaných fyzickými osobami uvedenými v zozname a údaje týkajúce sa odsúdení za trestné činy alebo bezpečnostných opatrení vzťahujúcich sa na takéto osoby spracúvať iba v rozsahu nevyhnutnom na prípravu prílohy.

3. Na účely tohto rozhodnutia Rada a vysoký predstaviteľ konajú ako „prevádzkovatelia“ v zmysle článku 3 bodu 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 ([1]) s cieľom zabezpečiť, aby dotknuté fyzické osoby mohli uplatňovať svoje práva podľa nariadenia (EÚ) 2018/1725.

Článok 6

Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, najmä nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu alebo záruky alebo sľubu odškodnenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

a) označené fyzické alebo právnické osoby, subjekty alebo orgány uvedené v zozname v prílohe;

b) akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene niektorej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písmene a).

Článok 7

Na dosiahnutie čo najväčšieho účinku opatrení uvedených v tomto rozhodnutí Únia vyzýva tretie štáty, aby prijali reštriktívne opatrenia podobné tým, ktoré sa stanovujú v tomto rozhodnutí.

Článok 8

Toto rozhodnutie sa uplatňuje do 29. apríla 2024.

Toto rozhodnutie podlieha neustálej revízii. Ak Rada dospeje k záveru, že jeho ciele neboli dosiahnuté, podľa potreby sa obnoví alebo zmení.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

Pri preskúmaní reštriktívnych opatrení prijatých podľa článku 1 ods. 1 písm. a) bodu iii) a článku 2 ods. 1 písm. a) bodu iii) Rada podľa potreby zohľadní, či sa voči dotknutým osobám vedie súdne konanie v súvislosti so skutkom, pre ktorý boli zaradené do zoznamu.

Článok 9

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli 28. apríla 2023

Za Radu
predsedníčka
J. ROSWALL

PRÍLOHA

Zoznam fyzických a právnických osôb, subjektov a orgánov podľa článkov 1 a 2

[…]